

BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA

Çehov'un 'keskin' bozkırı...

İnsan bazen ağlamaz mı bakıp bakıp kendine' der Edip Cansever. Nuri Bilge Ceylan, Cannes'de Jüri Büyük Ödülü kazanan yeni filminde, Cansever'in dizisini görüntülemiş adeta. Türkiye prömiyeri, Adana Altın Koza Film Festivali'nde gerçekleşen film, İç Anadolu'nun derin yalnızlığında, Kırıkkale'nin Keskin ilçesinde geçiyor. Bozkır'ın izole sessizliği, boğucu bir yalnızlık, ilçenin adına yakışır 'keskin' bir çaresizlik. Kasaba hayatının birbirine benzeyen tozlu yolları, kıskançlıkları, çekişmeleri, dedikoduları, dertleri, hüznüleri, neşeleri, sataşmaları, suçları, öfkeleri, sonu belli kaderleri, dalıp gidilen kederleri, pişmanlıkları, dile gelmemiş sözleri, aşkları, en önemlisi de gerçekleşmeyecek düşleri... Bir gece boyu ve ertesi sabahın erken saatleri içinde geçen bir öykü. Yaklaşık on iki saate sığdırılan hayat. Kasabada işlenen cinayet. Peş peşe üç araba. Ceset aranıyor. Tespit yapılacak. Komiser, yardımcılar, zanlılar, savcı, doktor, şoförler, savcılık çalışanları, jandarma, muhtar, muhtarın kızı, morg görevlisi, bütün bir Anadolu. Herkesin bir derdi var öte yandan 'durur içerisinde'... Nuri Bilge Ceylan'ın en usta işi filmi olmuş, "Bir Zamanlar Anadolu'da". İzleyiciyi, henüz müthiş açılış sahnesiyle avucuna alan, sonra bozkırın ortasında gece yarısı üç arabaya dolmuş birbirinden dertli karakterleriyle iki saate yakın ceset aratan, ardından cesede yapılan otopsiyle noktayı koyan öykü, 157 dakikalık süresi-

ne rağmen bir an bile sıkmadan izletiyor kendisini. Yarım saatmiş gibi akıyor film. Felaketin ortasında, uçurumun tam kenarında bir sürü karakter. 'Halay başı olmak lazım bu dünyada' diyor komiser Naci. Savcısı, doktoru, katil zanlısı, polisi, hepsi dertli. Muhtarın kızının çay servisi yaptığı sahnede, 'herkesin kendine göre gördüğü gerçek'. Sonra, muhtarın evindeki yemek sahnesi. Sinir bozucu kahkahaların, perde-deki kapkara resme eşlik ettiği tuhaf albüni. Ercan Kesal ve Ebru Ceylan'ın, Nuri Bilge'ye eşlik ettikleri incelikli senaryo. Özellikle daha önce hiçbir NBC filminde rastlamadığımız müthiş ötesi diyaloglar. Arabadaki yoğun tartışması unutulmaz örneğin. Gökhan Tiryaki'nin nerden baktığını gayet iyi bilen kusursuz kamerası eşliğinde yazdıka yazılacak, konuşukça konuşulacak önemli bir filme imza atılmış. Sosyolojik-psikolojik derin okumalara sahip, hepsinden öte çaresizliğin, terk edilmişliğin, kaybetmişliğin, pişmanlığın, en önemlisi yürek parçalayan bir elemin kekremsi tadını alacağınız çok ustalıklı bir iş. Anadolu'nun 'içinde sayısız öykü barındıran uçsuz bucaksız toprağından', 'gariban bırakılmış' portreler. İçlerinde gezdirdikleri acıları, geri dönülemeyişin, dışarı çıkılamayışın, imkânsız kaçışın kavruk, garip buruk kabullenişle sarmalayan insanlar. Turgut Uyar'ın, 'bozkır tayfasıdır' dediği, Anadolu'da yaşayan insanların öyküsü, yüreğe sokulan bir bıçak gibi. Öldürüyor kesin ama kanatmadan sanki...